

Vážení přátelé a milí spoluobčané,

Máme možnost Vás opět oslovit a tak se pokusíme přinést některé informace, které Vás snad zaujmou. V těchto dnech uběhl právě jeden rok, co naše občanské sdružení zakoupilo zámek ve Vaší obci. Za tu dobu se podařilo odvést hodně práce především při obnově zámeckého parku, který prokoukl především zásluhou Lipovských občanů, kterým tímto z celého srdce děkujeme. Zámecký park je místo, které uchvátí každého, kdo toto místo navštíví, jak o tom svědčí slova i houslového virtuosa Jaroslava Svěceného, kterého jsme měli možnost zažít při jeho vystoupení na prvních Lipovských hudebních slavnostech, které se uskutečnily za hojně účasti návštěvníků v polovině září.

Jaroslav Svěcený píše doslova: *„Zámek Lipová je nádherné místo, kde je přítomen Genius loci! Měl jsem tu čest před jeho zbylými, úžasnou atmosférou naplněnými zdmi s mojí dcerou Julií koncertovat a alespoň maličko podpořit to zámecké znovuzkříšení. Všem, co právě v této době napnou síly a pokusí se o „nápravu věcí lidských“ (J. A. Komenský), přeji neutuchající vervu, pevné nervy, celkové zdraví a několik nákladních vlaků naložených pozitivní energií. Smekám před touto aktivitou a jsem jednoznačně přesvědčen, že si zámek v Lipové zaslouží plnou obnovu, jedině tak ho budou moci obdivovat a hlavně účelně využívat i další generace.“*

Po této velmi vydařené zářijové akci jsme však nesložili ruce do klína a pokračujeme dále. Momentálně se intenzivně pracuje na projektu záchrany zámeckého parku, přičemž bychom byli rádi, kdyby tyto přípravné práce byly dokončeny do konce roku tak, abychom na počátku roku příštího mohli požádat o první dotační příspěvky z fondů kraje i z fondů Ministerstva kultury. Tam jsme zatím předali kompletně zpracovanou žádost o zařazení zámku do Programu záchrany architektonického dědictví. Zatím byla schválena po administrativní stránce, nyní čekáme na vyjádření, zdali bude náš projekt opravdu zařazen do tohoto programu a jakou finanční výší bude podpořen.

V polovině listopadu nás opět po roce přijel navštívit pan doktor Větvička, světoznámý český dendrolog, aby zkontroloval, co jsme za ten rok udělali se zámeckým parkem. Byli jsme pochváleni a pochopitelně nám bylo uloženo opět značné množství úkolů na rok příští, abychom měli dostatek motivace. Panu doktoru Větvičkovi máme již nyní hodně co děkovat za vzorné metodické vedení i za krásné diskuze, které vedl v zámeckém parku s panem starostou a místostarostou, zástupci NPÚ a dalšími zájemci a mimo jiné i za text, který si dovoluji odcitovat:

„Díky svému dlouhodobému působení v „salmovském“ zámku ve Štíříně, mám stejně tak dlouhodobý a příznám se příjemný vztah k rodu Salm-Reiferscheidt-Hainspach, nosícího i šlechtický titul „starohrabě“, Altgraf. Proto jsem uvítal možnost, podílet se na zkřížení historické salmovské památky, zámku a parku v Hainspachu alias Lipové ve Šluknovském výběžku.“

*Nepřísluší mně, vyjadřovat se ke stavu zdejšího zámku; první dojem vyznívá v to, že to je obraz vývoje naší současné společnosti, protože k jeho radikálnímu zruinování došlo až po roce 1989. Naštěstí i v této společnosti se najdou lidé, kteří se s takovým vývojem nechťejí smířit. V případě Lipové, jejího zámku i parku to je občanské sdružení **Via tempora nova**.*

Aby to byla cesta nových časů, je třeba zastavit devastaci a začít s obnovou. Za svůj obor, dendrologii a sadovnictví, jsem se pokusil přiložit ruku k dílu. Provedli jsme inventarizaci porostů, posléze na náš návrh byly odstraněny džunglovité náletové dřeviny, následovala zdravotní probírka nejvíce poškozených stromů a plevelných keřů, takže dnes, tj. v listopadu 2012 se začíná lipovský park vylupovat z nánosů minulosti. To vše ve spolupráci a pod dohledem pracovníků Národního památkového ústavu resp. jeho pobočky.

*Park má dvě, respektive tři tváře. V předzámčí, směrem k zámeckému rybníku je to rozvolněný porost vysokých stromů, jehož dominantami byly dvě skupiny dřevin (duby, javory) mezi nimiž byla dlouhá vyhlídka přes vodní hladinu do krajiny. Tato část už příliš mnoho dalších zásahů nepotřebuje. Kdyby se někdo chtěl poučit v minulosti, pěkný pohled na zámek přes rybník ze třetí třetiny 19. století byl uveřejněn v knize Karla Hiekeho „České zámecké parky a jejich dřeviny“ (SZN 1984). Pod někdejší čestným dvorem býval snížený parter s kašnou (barokním bazénem); dnes je plocha zatravněná a bude nutno ji upravit v duchu pravidelných barokních zahrad. Třetí tvář je jednak volná výsadba na severovýchodní straně zámku s cennými jedinci (*Pseudotsuga glauca*, *Tsuga canadensis*) a rozptýlená vysoká zeleň při obvodu barokního parteru a na jižní straně, v níž vynikají nádherné červenolisté buky (*Fagus sylvatica* f. *purpurea*).*

Staré stromy jsou kostrou, na níž bude navazováno; zcela novou ovšem musí být pasáž někdejší hospodářské zahrady, v níž stávaly i skleníky. Tady bude nutno vytvořit nový charakter osazení plochy tak, aby z ní byly atraktivní pohledy na zámek - a vice versa.

*Je mou milou povinností poděkovat občanskému sdružení *Via tempora nova* jak za přivvání ke spolupráci, tak za vlastní počin, záchranu této nádherné barokní památky.“*

– Václav Větvička, vedoucí správy zámeckého parku ve Štíříně, bývalý ředitel Botanické zahrady UK.

Bylo by toho ještě hodně, co bych Vám chtěl říci, ale předpokládám, že zájemci běžně navštěvují naše webové stránky www.viatemporanova.cz, kde jsou všechny aktuality průběžně zveřejňovány. Pochopitelně ne vše se daří tak, jak bychom chtěli, ale myslím si, že ten první rok na zámku je vidět. Za to bych chtěl moc poděkovat všem, kteří na tom mají zásluhu, a doufám, že tomuto projektu zachovají svojí přízeň i v budoucnu.

Vzhledem k tomu, že se blíží konec roku a především krásné svátky vánoční, přijměte prosím od celého kolektivu občanského sdružení přání všeho nejlepšího, hodně štěstí, zdraví a spokojenosti v celém příštím roce a držte palce svému zámku, ať nám společně vykvete do krásy a stane se chloubou celého regionu.

Mgr. Jan Rapin, MBA

Všem lidem dobré vůle připijíme našim oblíbeným

CHÂTEAU LIPOVÁ